# چک لیست ارزیابی سؤالات امتحانی آزمون‌های دروس تئوری دانشجویان رشته پزشکی

دکتر ایرج میرزائی دیزگاه، دکتر بابک شکارچی

**محل اجرای فرآیند:** دانشکده پزشکی
**گروه فرآیندی:** دانشجویان پزشکی
**تاریخ اجرا:** از مهر ۱۳۸۸

## هدف کلی

تهیه چک لیست ارزیابی سؤالات امتحانی آزمون‌های دروس تئوری دانشجویان رشته پزشکی

## اهداف اختصاصی

ارزیابی آزمون‌ها؛ طراحی سؤالات مناسب؛ فراهم کردن بستر مناسب در همکاری اساتید با EDO؛ استانداردسازی سؤالات

## روش اجرا

چک لیستی به شرح ذیل برای ارزیابی سؤالات آزمون‌های حیطه شناختی تهیه شد که سؤالات در سه بخش از نظر علمی، فنی و ادبی ابتدا در گروه آموزشی و زیر نظر مدیر گروه ارزیابی شده و پس از تأئید دفتر توسعه آموزش پزشکی به دفتر ارزیابی دانشکده ارسال می‌گردد. امتیازی که به هر مورد در چک لیست تعلق می‌گیرد از صفر تا ۱۰ است بطوری که با رعایت کامل ۱۰ امتیاز و به عدم رعایت امتیاز صفر تعلق می‌گیرد و به اساتیدی که در ارزیابی آزمون شرکت کنند از سوی دفتر توسعه آموزش پزشکی ۳ ساعت همکاری منظور می‌گردد.

### الف: مشخصات علمی سوالات

۱. آیا هر سئوال یک هدف آموزشی را مورد سنجش قرار می‌دهد؟
۲. آیا مجموعه سئوالات تمام مباحث و مطالب اساسی و پایه را شامل می‌شود (اهداف مهم در کل آزمون مورد توجه بوده است) ؟
۳. آیا به تمام سطوح حیطه شناختی توجه شده است به خصوص به سطوح فرادانشی مانند کاربرد، ترکیب و...؟
۴. آیا سئوال از نظر علمی مناسب است؟

### ب) مشخصات فنی سئوال

۱. آیا بارم هر سئوال با شاخص دشواری، حجم پاسخ و سطوح شناختی مناسب است؟
۲. آیا قسمتی از سئوال راهنمای پاسخ همان سئوال یا سئوالات دیگر نیست؟
۳. آیا زمان اختصاص یافته برای پاسخگوئی مناسب است؟
۴. آیا سئوال انتخاب کردنی طرح نشده است. ؟
۵. آیا میزان دشواری آزمون مناسب است ؟
۶. آیا تعداد سئوالات مناسب است ؟
۷. آیا در طراحی آزمون از انواع سئوالات استفاده شده است (چند گزینه‌ای، تشریحی، صحیح، غلط، جورکردنی و...) ؟
۸. آیا مرجع و پاسخ سؤالات به دفتر آزمون ارسال شده است؟

### ج) ادبیات سئوال

۱. وضوح سئوال:
الف) ساده و مختصر بودن سئوالات بدون توضیحات غیرضروری

[ Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-06 ]

ب) آیا موارد منفی در سئوال مشخص شده است؟
ج) آیا سئوالات با عبارات دقیق و دور از ابهام طرح شده‌اند / همه دانشجویان یک برداشت از سئوال دارند؟
۲. زیبایی سئوال
الف) خوانا بودن (کیفیت تکثیر – تایپ نمودن سئوالات)
ب) رعایت فاصله مناسب بین سئوالات
ج) مشخص بودن بارم هر سئوال
۳. سربرگ سئوال
الف) آیا دستورالعمل لازم برای پاسخگویی دارد؟
ب) آیا تعداد صفحات و سئوالات مشخص شده است؟
ج) آیا مدت زمان آزمون مشخص شده است؟
۴. نگارش سئوال
الف) صحیح و متناسب بودن افعال در انتقال صحیح اهداف آموزشی
ب) رعایت نکات دستوری
ج) عدم وجود غلط املایی دربرگه
د) رعایت نشانه گذاری و رسم الخط صحیح

## یافته‌ها و نتیجه‌گیری

برای اطمینان از تحقق یادگیری به دنبال آموزش، ارزیابی آن به روش‌های مختلف ضروری است. ارزیابی مناسب علاوه بر این که نشان می‌دهد که فراگیر اهداف آموزشی را به چه میزان فراگرفته بلکه بازخورد مناسبی به نحوه آموزش تعلیم دهنده از نقاط قوت و ضعف خود خواهد داشت. از سوی دیگر لازمه این ارزیابی، استاندارد بودن آزمون است و لازم است آزمون‌ها ارزیابی گردد. بدین منظور نرم افزارهایی طراحی شده است که سوالات آزمون‌ها را در بسیاری از دانشگاه‌ها از نظر درجه دشواری می‌سنجد. هرچند این نوع ارزیابی سؤالات برای آزمون‌های رقابتی همانند گزینش دانشجویان برای دستیاری مناسب است نمی‌تواند روش مناسبی برای آزمون‌های داخلی باشد. چرا که در این روش ارزیابی آزمون مثلا اگرپاسخ کلیه دانشجویان به سؤالی درست و یا غلط باشد سؤال نامناسب تلقی می‌گردد. درحالی که اگر سؤالی درست طرح شده باشد و کلیه فراگیران اهداف آموزشی را فراگرفته باشند و پاسخ آن‌ها درست باشد ایده آل خواهد بود. لذا بیشتر اساتید نتیجه چنین بررسی‌هایی را قبول ندارند. از سوی دیگر چون اساتید در ارزیابی سؤالات دخالت ندارند، این نوع ارزیابی آزمون‌ها تأثیر چندانی در تحول در طرح سؤالات ایجاد نمی‌کند. از مزایای این روش ارزیابی این است که اولاً چون اساتید خود آزمون را براساس استانداردهای خواسته شده بررسی می‌کنند می‌توان انتظار داشت که میزان پذیرش آن بیشتر بوده و در آزمون‌های بعدی استانداردهای لازم در طراحی سؤالات رعایت گردد. ثانیاً سؤالات از جنبه‌های مختلف بررسی می‌گردد در حالی که نرم افزار موجود قادر به ارزیابی آن‌ها نیست.

**سطح اثرگذاری:** دانشکده و دانشگاه

[ Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-06 ]